

8. ZAKLJUCCI I PREPORUKE

Na dobre karakteristike Analitickog hijerarhijskog procesa kao sistema za podršku odlucivanju u sumarstvu ukazali su brojni naucnici i prakticari, npr. Karlsson (1998), Alphonse (1997), Narasimhan (1983) i Schoemaker & Waid (1982).

U poredjenju sa drugim tehnikama iz iste klase, AHP je cesto pokazivao bolja upotrebna svojstva, sto nije bez znacaja kada se ima u vidu jos uvek prisutni animozitet donosilaca odluka prema racunarima i sofisticiranim tehnikama odlucivanja. Naravno, AHP ima i odredjene nedostatke koji nisu vezani za njegove matematicke osnove, vec pre za metodoloska i neka psiholoska pitanja. Najveci problemi nastaju kada ima mnogo elemenata u hijerarhiji i kada broj poredjenja u parovima prakticno odgovara kvadratu broja elemenata. To je samo po sebi neresiv problem i uprkos brojnim radovima usmerenim na to da se broj poredjenja nekako redukuje, kontroverze su prisutne i ova diskusija jos traje (Triantaphyllou, 1999).

Dobre osobine AHP su:

AHP uspesno simulira proces donosenja odluka - od definisanja cilja, kriterijuma i alternativa, do vrednovanja kriterijuma i alternativa u parovima i dobijanja rezultata, odnosno utvrdjivanja ranga svih alternativa u odnosu na postavljeni cilj. Dok AHP traje, korisnik ima osecaj da softver ispravno prati njegov proces razmisljanja i da mu pravovremeno ukazuje da li je rasudjivanje konzistentno.

AHP daje donosiocu odluka i informaciju o tezinskim koeficijentima kriterijuma u odnosu na cilj.

Korisnicki interfejs je dobro resen, odziv softvera je brz, a korisnik ima mogucnost da se u donosenju odluka lako vraca unazad i koriguje svoje rasudjivanje. Interfejs je prilagodjen prosečno vestom korisniku personalnog racunara (donosioci odluka su najcesce upravo u toj kategoriji!).

Dobre su mogucnosti da se vrse analize osetljivosti rezultata, a prihvatljiva je i 2D grafika.

Kada se koristi pri grupnom donosenju odluka, AHP znacajno poboljsava komunikaciju medju clanovima grupe (Karlsson, 1998; Harker & Vargas, 1987). Postize se bolje razumevanje i lakse dolazi do konsenzusa, a u konacnom ishodu clanovi grupe imaju vise poverenja u izabranu alternativu.

AHP uspesno identifikuje i ukazuje na nekonzistentnost donosioca odluka. Ovo je vazno kada se uzme u obzir da su donosioci odluka retko kada konzistentni u svom rasudjivanju u odnosu na kvalitativne aspekte problema. Kod kombinacija kvalitativnih i kvantitativnih kriterijuma, mogucnosti za pojavu nekonzistentnosti su najizrazenije.

Sa stanovista odlucivanja u sumarstvu, ocena je da je AHP pogodan DSS za realne kompleksne probleme planiranja. U poredjenju sa drugim modelima za odredjivanje tezinskih koeficijenata i prioriteta pri vrednovanju planskih alternativa, AHP je jednostavniji za koriscenje i daje rezultate kojima se moze verovati. Osnovna preporuka koja iz svega proizilazi jeste da AHP treba odmah ukljuciti u poslove strateskog menadzmenta u sumarstvu. Nabavku odredjenog broja instalacionih paketa Expert Choice 2000 i adekvatnu obuku odgovornih rukovodilaca da ovaj softver za podršku odlucivanju koriste u praksi treba realizovati odmah.